

**Jaká moudrost mu byla dána!
A takové zázraky se dějí jeho rukama!**

14. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 6,1-6)

(Ježíš) šel do svého domova. Učedníci ho doprovázeli. Příští sobotu začal učit v synagoze. Mnoho (lidí) ho poslouchalo a říkali celí užaslí: „Kde se to v něm vzalo? Jaká moudrost mu byla dána! A takové zázraky se dějí jeho rukama! Copak to není ten tesař, syn Mariin a příbuzný Jakubův, Josefův a Šimonův? A nežijí jeho příbuzné tady mezi námi?“ A pohoršovali se nad ním. Ježíš jim řekl: „Nikde prorok neznamená tak málo jako ve své vlasti, u svých příbuzných a ve své rodině.“ A nemohl tam udělat žádný zázrak; jenom na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je. A divil se jejich nevěře.

K POROZUMĚNÍ TEXTU

(Ježíš) šel do svého domova. Učedníci ho doprovázeli. Příští sobotu začal učit v synagoze. Mistr se vrací do svého domova a učedníci ho doprovázejí ve shodě se svým základním posláním „být s Ježíšem“ (Mk 3,13). A díky výslovné zmínce o nich se připravuje půda pro následující perikopu, kde se hovoří o jejich vyslání (Mk 6,7-13). Jak negativní, tak pozitivní ozvěny na Ježíšovu činnost mají připravit apoštoly na obdobné reakce (Mk 6,10-11).

Ježíš učí v sobotu v synagóze, jak to běžně dělal, ale je v odlišné situaci: stal se už věhlasným kazatelem a jako takový poprvé předstupuje před své krajany. Předchozí Ježíšovo vystoupení v synagóze skončilo jednoznačným odmítnutím ze strany farizeů a herodovců a i teď se Ježíš setkává s odmítnutím, tentokrát ze strany příbuzných a „krajanů“. Sloveso „byli překvapeni“ nese negativní význam, jak nasvědčují nevěřící otázky (v. 3), výrok o nepřijetí proroka ve vlasti (v. 4) a postoj ne-víry (v. 6).

Kde se to v něm vzalo? Jaká moudrost mu byla dána! (...) Copak to není ten tesař, syn Mariin a příbuzný Jakubův, Josefův a Šimonův? Posluchači se ptají, odkud Ježíš má svou moudrost, a shledávají, že jeho učení překonává jejich představy a očekávání. Opět se objevuje dvojice slova - mocné skutky (Sk 1,1): Boží království přichází v Ježíšových slovech a mocných činech. Moudrost a moc (k zázrakům) jsou charakteristickými znaky Boha (Job 12,13), Mesiáše (Iz 11,2).

Ježíš je prostého původu a postavení (není to rabín, ani kněz, ani člen aristokracie). Pozornost budí nezvyklé označení „syn Mariin“; není to označení „formálně genealogické“ (po právní stránce se původ určoval po otci), ale „informativní popisné“ (prostý fakt, že Maria byla Ježíšovou matkou). Ježíš je dále označen jako tesař - příslušné řecké slovo označuje

přesněji toho, kdo zpracovává kámen, kov nebo dřevo, tzn. řemeslníka. Označení Ježíše jako tesaře nacházíme teprve v 2. stolení u Justina. Pojem „bratři“ se v židovství používalo i pro označení bratranců - nemusíme jej brát tedy doslova.

Otázky Nazareťanů podtrhují, že Ježíš vypadal jako normální člověk, který nevybočoval z normálu - měl zaměstnání a příbuzné, které všichni znali. Tato znalost o tom, kdo Ježíš skutečně je, vedla běžné obyvatele Nazareta k odmítnutí představy, že by si Bůh mohl Ježíše používat mimořádným způsobem. Jádrem perikopy je otázka: „Ježíš je syn Mariin, anebo syn Boží (Mk 15,39)?“ Označení Syn Boží nemusíme chápat jako označení božství, ale Ježíšova mesiášství.

Nikde prorok neznamená tak málo jako ve své vlasti, u svých příbuzných a ve své rodině. Pohoršení v tomto kontextu není obyčejná „zaraženost“, ale urážka náboženského cítění. Sloveso se používá pro označení pádu nebo zakopnutí o kámen na cestě. Nazareťané „narazili“ na Ježíšova slova i činy a „zakopli“. Ježíšova slova a skutky byly pro ně hádankou. Tyto činy (byť mocné!) samy o sobě nemají „smysl“ pro ty, kdo jsou vně. Neodhalují jasně, kdo Ježíš je. Proto je nutná víra. Je zajímavé, že tato neúspěšná nazaretská misie přichází na řadu po úspěšných uzdraveních, doprovázených postojem víry (víra ženy s krvotokem nebo představeného synagógy Jaira).

Jako reakci na odmítnutí Ježíš použije přísloví: prorok je znevážen nejen ve své vlasti, ale dokonce doma a u svých příbuzných, čímž ještě důrazněji podtrhuje nepřijetí ze strany těch, kdo znají proroka nejlépe. Slovem „prorok“ máme rozumět člověka, který jedná jménem Božím (Ježíš je tedy někdo víc než tesař, je to Boží muž). Výrok může být snadno vyložen špatně, pokud nemáme na mysli, že se jedná o přísloví - a každé přísloví vyjadřuje určitou zkušenost způsobem zevšeobecňujícím a lapidárním, bez nároků na absolutní platnost. A totéž platí zde - ačkoli se Ježíš setkal se všeobecným nepřijetím, i ve své vlasti mohl vykonat několik mocných činů, protože se u některých setkal s vírou (v. 5). Z těchto poznámek také vyplývá, že mezi ty, kdo „znevážili proroka“, nemusíme zahrnout Ježíšovu matku Marii.

A nemohl tam udělat žádný zázrak; jenom na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je. Ježíš není pouhý divotvůrce nebo člověk s magickými schopnostmi, proto nekoná zázraky tam, kde se neseťká s vírou. Ačkoli zázrak není striktně vázán na víru (což je zjevné při vzkříšení mrtvé Jairovy dcery), Ježíš nemůže konat divy tam, kde se setkává s výslovnou ne-vírou a uzavřeností: „nevíra paralyzuje Ježíšovu ruku“. Ježíšův údiv je pak svědectvím o jeho skutečném lidství.

SHRNUTÍ

Tento text završuje druhou část evangelia (Mk 3,7-6,6) a ukazuje výsledek Ježíšovy misie v Nazaretě. Reakce lidí však nepřekračuje pouhý negativní údiv. Jakmile „jde do tuhého“ a je třeba se rozhodnout pro evangelium, přichází odmítnutí. Proč? Obyvatelé Nazareta se dívají na Krista „příliš lidsky“, škatulkují ho jako každého jiného člověka: „známe jeho příbuzné“, „víme o jeho práci“. A nejsou ochotní vidět v Kristu „víc než tesaře“.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Věříte tomu, když vám třeba maminka nebo tatínek vypráví příhodu, u které jste sami nebyli? Proč jim vlastně věříte? Přece protože vás mají rádi a nikdy vás nepodvedli! Podobně můžeme věřit i tomu, co nám říká Ježíš. A když mu věříme, pak může zase on v našem životě vytvořit a udělat něco úžasného!

Starší:

Ti lidé si mysleli, že Ježíše znají... Ale znali ho pouze svými smysly a ne srdcem. I my se můžeme dostat do stejného problému jako oni – můžeme Ježíše „znát“: chodit do kostela, modlit se, nosit křížek na krku, ale dokud neotevřeme Ježíši své srdce, nebude se v našem životě dít nic zásadního. Každá pořádná změna totiž přichází zevnitř – jinak nemá dlouhého trvání.

Zkusme si

Mladší:

Zkuste vyluštit následující tři šifry:

- bkNzdIopKdoDmiOnNboEleNpiÍvyDpoOzeMvaAkvPluRčiOsvRákOzaKjeEduMch!
- coOsáPmnGecZhcKešMneBčiFňdJruHhéPmu!
- KdochHcEsvlkKyžíTimUSíSniMivýTi!

Urči, která z nich se týká dnešního textu!

Starší:

Nejdříve splňte úkol pro mladší děti; zkuste však vybraný citát zašifrovat jiným způsobem (nebo několika způsoby) a můžete uspořádat doma či ve skupině šifrovací soutěž (pokud žádnou šifru nevymyslíte, podívejte se na <https://www.zoubek.cz/homepage/sifry/index.html>).